

Skolebigård:
3230 Græsted

Hjemmeside:
www.kvbb-biavl.dk

Kronborg Vestre Birks Biavlerforening
Biavl mellem Kattegat og Gribskov

Produktion af småfamilier

I juli er der oftest et overskud af yngeltavler og man kan fint fjerne yngeltavler fra produktionsfamilierne og lave småfamilier helt uden omkostninger for bifamilierne. Tidspunktet for produktion af småfamilierne kan være lige fra starten af juni, hvor man har de første ubefrugtede dronninger, til helt hen i august måned.

En ny bifamilie skal have tilført unge bier, pollen og foder så den kan klare sig den første tid uden at være afhængig af at skulle samle noget ind i naturen. Småfamilierne har så at sige ingen trækbier.

Omkring den 1. juli vil en opskrift for en 5 rammers småfamilie være som nedenfor. Hvis man fodrer med det samme erstattes fodertavlen og kunsttavler af yngeltavler med påsiddende bier. (Dvs. 1 pollentavle, 3 yngeltavler. Vigtigt at der er æg/spæd yngel, 1 jomfrutavle) Så kan det vurderes om der evt. skal lidt løse bier (E) til eller om familien forstærkes hurtigt nok af de tre yngeltavler.

Familie der selv skal lave dronning	Familie hvor dronning tilsættes (ugen efter)
A. En god pollentavle med påsiddende bier. B. En god yngeltavle med æg og spæd yngel. C. En kunsttavle, evt. en jomfrutavle D. En god fodertavle, gerne med uforseglet honning og pollen. - Hvis du fodre, så tilsæt i stedet en yngeltavle. E. Ca. 1,5 liter unge bier (=bier fra 2-3 yngel- tavler).	A. En god pollentavle med påsiddende bier. B. En god yngeltavle med forseglet yngel, der skal til at krybe. C. En kunsttavle, evt. en jomfrutavle (parret dronning). D. En god fodertavle, gerne med uforseglet honning og pollen. E. Ca. 1,5 liter unge bier (=bier fra 2-3 yngel- tavler).
Tavlerne skal være med påsiddende bier.	Tavlerne skal være med påsiddende bier.
Ægtavlen skal helst komme fra en god familie, så man ikke avler videre på sværmlystne eller aggressive bier.	Tilsættes en parret dronning er det vigtigt at det er en jomfrutavle der tilsættes, således at hun straks kan gå i gang med at lægge æg. Tilsættes en jomfrudronning, tilsættes en kunsttavle.

Flyvesprækken indsnævres til 5 cm, da de nye bifamilier ikke har vagtbier og derfor kan blive udsat for røveri. Brug evt. græs til at lukke flyvesprækken. Det visner og falder selv ud efter et par dage.

Familie der selv skal lave dronning

Lad familien stå i fred en uges tid, så der er lavet de dronningeceller bierne mener skal til. Fjern dem, så du kun har 1-2 tilbage og regn med at dronningerne selv finder en vinder. Så skal familien have fred igen. Dronningen klækker efter i alt 16 dage og parrer sig i løbet af 5-10 dage hvis vejret er godt. Så skal hun have fred til at komme i gang. Tag på ferie i 3 uger. - Husk familien skal have foder/drivfodres. Se nedenfor.

Tilsætning af dronning (en parret dronning er mest sikkert) ugen efter.

Normalt bør man kunne tilsætte dronningen direkte i et indføringsbur, dog vil bierne have

en tendens til ikke at ville acceptere en uparret dronning. Derfor skal direkte tilsætning gøres med forsigtighed. Livrem og sele metoden er at lade aflæggeren stå i 5-6 dage, hvorefter man fjerner alle dronningeceller i aflæggeren. Når al yngel i den nye familie er forsegleet risikerer man ikke at bierne fristes til at lave deres egen dronning og i stedet dræber den man møjsommeligt har fået lavet/anskaffet dyrt. Herefter skulle tilsætningen af den nye dronning være helt sikker.

Drivfodring er vigtigt!

Er der ikke indbæring af nektar skal de nye familier drivfodres. Der skal hele tiden være en foderbræmme omkring ynglelejet, men yngellejet må ikke fyldes med foder, så hindres dronningen i æglægning. Bemærk, at når der kryber hele yngeltavler i bifamilien, øges antallet af bier voldsomt. Det kan derfor være nødvendigt at tilsætte yderligere rammer. Vi fodrer med små portioner apifonda og ikke med flydende foder, der i højere grad tiltrækker røveri.

Er din familie i sværmtilstand kan du lave en ekstra familie ved at flytte den gamle dronning over i et nyt stade og tage trykket af sværmlysten hos dem der er tilbage.

Flyt tavle med dronning over i nyt stade sammen med en god pollentavle, god åben fodertavlen, en yngeltavle og 1-2 kunst/jomfrutavler. Ryst bier med fra et par yngeltavler (her sidder de unge bier). (Se også hæftet Biavl for begyndere s. 30 og 44)

Hvis man ikke lige har en lille aflæggerkasse til 5-6 rammer eller kan lave en skilleplade, kan man fylde et almindeligt magasin op med 5 kunstavler og lægge kraftig plastik henover kunstavler og ned mellem familiens tavler og kunstavlerne, så familien afgrænses i første omgang. Familien gives mere plads efterhånden som den vokser. Hvis ikke du fylder op med tavler, risikerer du at familien laver vildbyg i magasinet.

Fjern sværmceller, så du kun har 1-2 tilbage og kryds fingre for at dronningerne selv finder en vinder, men du risikere også at der flyver en sværm mere når der er mere end en celle.

Er din familie sværmet?

Så går der en uparret dronning tilbage i familien. Det kan tage tid før hun bliver parret og begynder at lægge æg. Det tager altid så lang tid at man når at give op.

Lad familier med nye dronninger passe sig selv i 14 dage, så dronningen er parret. Du kan bedre finde hende og de har fået fred til at komme i gang.

Find videovejledninger på Youtube

Søg på Flemming Vejsnæs eller Danmarks Biavlerforening

Og på Danmarks Biavlerforenings side varroa.dk: under 'varroa-viden' og 'vejledninger' ligger en opskrift på:

En smart og nem aflægger

Her kommer en nem måde at lave aflæggere på til de biavlere, der har svært ved at finde dronningen. Metoden kræver nemlig ikke, at man finder dronningen.

<https://www.varroa.dk/varroa-viden/vejledninger/en-smart-og-nem-aflaegger/>

Herefter videre til mere om småfamilier og video om 'hvordan'

<https://www.varroa.dk/varroa-viden/vejledninger/produktion-af-smaafamilier/>